

ไม่นานฉันก็อยากได้ดูเย็นเพื่อเอาไว้แช่อาหารสด ๆ และเครื่องต้มบางชนิด เว้นไปได้สักสอง-สามปี ฉันก็อยากมีรถเพื่อการเดินทางและการค้าของฉันจะได้คล่องแคล่วขึ้น แล้วก็ตัดสินใจซื้อรถ (มือสอง) ไว้ใช้คันหนึ่ง และสัญญากับตัวเองว่าฉันจะไม่อยากได้อะไรอีกแล้ว...

มาเมื่อวานคืนเพื่อนฉันมาบอกว่า มีที่ดินที่แม่ของสอนเขาจะขายในราคาไม่แพงนัก น่าจะไปซื้อแล้วปลูกกระท่อมที่ทุ่งไว้ หน้หน้าหนาวจะได้ขึ้นไปนอนเล่น ฉันเกิดนึกอยากได้ขึ้นมาอีก ตั้งใจว่าเดือนหน้าจะขึ้นไปดูพร้อมกับเพื่อน...

แต่เมื่อกลับมาบ้านเกิดครั้งนี้ ฉันได้พบพี่หัวโต พี่หัวโตต้องการเพียงไม่ใช่อันเดียว รอคอยมาถึงสิบสี่สิบห้าปี หรืออาจจะกว่าด้วยซ้ำ

ส่วนฉันเองในเวลากลางคืนนี้ ต้องการไดโนเสาร์ อยู่ไม่หยุดหย่อน ฉันไม่เข้าใจตัวเอง ทำไมตัวฉันจึงต้องการมากมายเช่นนั้น ในขณะที่คนพิการคนหนึ่งก็ฉันรู้จักแก ต้องการเพียงไม่ใช่อันเดียว

ฉันผลอดถามตัวเองว่า ก่อนจะขึ้นไปแม่ของสอนเพื่อจัดการกับความตอถองการของตัวเอง ฉันควรจะไปที่บ้านเกิดอีกสักครั้งจะดีไหมหนอ?

รึว่ารอให้ฉันกลับจากแม่ของสอนเสียก่อน?

“เอาไว้วาง ๆ ตักว่าน่า” ฉันพิมพ์กำกับตัวเอง สายตาทอดมองถนนที่เหยียดยาวอยู่เบื้องหน้า ●

ฉันนั่งคุยกับพี่หัวโตสักพักใหญ่ ๆ แม่ก็มาตามกลับฉันรำล้าพี่หัวโต แกชวนฉันให้นอนค้างสักคืน ฉันปฏิเสธก่อนจากกันแกถึงฉันหนักแน่นว่า มาคราวหน้าอย่าลืมชื่อไม่ช่างมาให้แก่ด้วย ฉันรับปากแกว่าจะชื่อมาให้แน่นอน แต่ก็ยังไม่รู้ว่าจะมาอีกเมื่อไหร่ ดูสีหน้าของแกสลดลงเล็กน้อย

“ไม่เป็นไรหรอก ข้าคอยได้” แกยืมให้ฉัน

ในขณะที่ฉันขับรถกลับบ้าน ฉันอดคิดถึงพี่หัวโตไม่ได้ ดูแกไม่เปลี่ยนแปลงเลย โลกของแกยังคงอยู่แค่บนบ้านแคบ ๆ ยังคงอยู่ในหลืบที่มีตุ๊กกัน จะดูเปลี่ยนแปลงบ้างก็เพียงสังขารร่างกายของแกเท่านั้น และยังคงดะหลาดใจไม่ได้ว่า ทำไมแกถึงผูกพันกับไม้ช่างเล็ก ๆ เพียงอันเดียว ทั้งที่เวลาผ่านเลยมาตั้งสิบสี่-สิบห้าปีแล้ว ทำไมแกถึงยังจำมันได้แม่นยำ น่าจะลืมมันไปได้แล้วเพราะไม่ใช่เรื่องสลักสำคัญอะไรหนักหนา หรือว่าในชีวิตของแกไม่เคยได้รับอะไรเลยที่นอกเหนือไปจากปัจจัยสี่ แกถึงได้รอคอยไม่ช่างจากฉัน-ฉันไม่แน่ใจ.

เมื่อฉันย้อนคิดถึงตัวเอง ครั้งแรกตอนฉันแต่งงานใหม่ ๆ ฉันเพียงต้องการอยากมีบ้านของตัวเองสักหลังหนึ่งก็พอ หลังจากมีบ้าน (ผ่อนส่ง) แล้ว ต่อมาฉันอยากได้โทรทัศน์สักเครื่องหนึ่ง เพื่อให้ภายในบ้านได้เพลิดเพลิน

บ้านที่ฉันอยู่กับบ้านเกิด ใช้เวลาเดินทางไม่ถึงสามชั่วโมง ด้วยซ้ำ ข้อสำคัญคือพี่หัวโตไม่รู้ว่ามีฉันอยู่ที่ไหนแน่ เพราะตัวแกเองไม่เคยลงจากบ้านไปไหนเลย

“ทำอะไรอยู่ที่นั่น?”

“ค้าขาย”

“ไหนเคยว่าเป็นตำรวจใจ?”

“โย้ย นั่นมันสมัยเด็ก ๆ”

“มีเมียหรือยัง?”

“มีแล้ว”

“มีลูกกี่คนล่ะ?”

“ยังเลย”

“ทำไมยังไม่อีกล่ะ เคยไหมทันใช้หรือ?”

ฉันไม่ได้ตอบคำถามของแก ในขณะที่ฉันควักบุหรี่ ออกจุกดูลูบ แล้วส่งบุหรี่ยื่นของให้แก

“ไม่ ข้าไม่สูบ เอ็งอย่าไปสูบบ่นมากนักนะ ไม่ได้หรอก”
แกยังไม่วายตัวก็เตือนฉัน เหมือนกับฉันเป็นเด็ก ๆ

“พี่หัวโตสบายดี?”

“หยั่งงั้น ๆ นะ เอล เอ็งซื้อไม่ข้างมาให้ซารีเปล่า?”

“อะไร ไม่ข้างอะไร?” ฉันรู้สึกงงที่อยู่ดี ๆ แกก็พูด เรื่องไม่ข้างขึ้นมา

“ที่ข้าฝากเอ็งซื้ออะ?”

“เมื่อไหร่...?”

“นานแล้ว ก่อนที่เอ็งจะไปอีก ลองนึกดูให้ดิชิ ข้า

เคยฝากเอ็งซื้อรีเปล่า?”

ฉันพยายามทบทวนเรื่องราวทั้งหมด โดยพี่หัวโตเล่าให้ฟังบางช่วง ในที่สุดฉันก็ปะติดปะต่อเรื่องราวขึ้นมาได้ นานมาแล้วแกเคยฝากฉันให้ซื้อไม่ข้างมาให้แก อันหนึ่ง ก่อนหน้าที่ฉันจะย้ายไปอยู่ในตัวจังหวัดเสียดิฉันจำไม่ได้ว่าตอนนั้นตัวเองเรียนอยู่ชั้นอะไร จำได้เลือนรางว่าเคยซื้อไม่ข้างจากร้านขายของเด็กเล่นในตัวจังหวัด เมื่อกลับมาบ้านฉันขโมยเข็มเย็บผ้าของแม่มาทำลูกดอก และพี่หัวโตนี้แหละเป็นคนพันฟูโคนลูกดอกให้ฉัน แล้วทำเป้ากระดาษติดไว้กับข้างฝา เราไปเล่นกัน พี่หัวโตบอกกับฉันในตอนนั้นว่า ถ้าเข้าไปในตัวจังหวัดอีกให้ซื้อมาฝากแกสักอันหนึ่ง ต่อมาไม่นานไม่ข้างอันนั้นก็แตกเพราะความประมาทบางของแม่ฉัน บวกกับฉันเป็น ๆ มันด้วยจึงไม่ได้สนใจมันนัก ไม่รู้ว่ามันสูญหายไปไหน เลยลืมเลือนไป นานทีปีหน ฉันถึงจะโชคได้เข้าตัวจังหวัดเสียดิหนึ่ง และทุกครั้งที่ฉันมีโอกาสเข้าไป ฉันก็ลืมซื้อไม่ข้างให้พี่หัวโตทุกที จนกระทั่งย้ายเข้ามาอยู่ในตัวจังหวัด ฉันก็ไม่เคยนึกถึงไม่ข้างของพี่หัวโตอีกเลย

“...โย้ย ลืมไปเลย”

“ไฉ่ห่า เอ็งลืมไฉ่ยังใจวะ ข้ายังไม่ลืมเลย?”

“พี่หัวโตจะเอาทำไมอีกเล่า แกแล้วจะเอาไปทำอะไร?”

“เออน่า มีชื่อมาอะ กูยังอยากได้อยู่...”

หิลีหรือมมมีตของแกก็ได้ เพราะไม่มีลักษณะเป็นห้องหับ
มิดชิด เหมือนเช่นห้องทั่ว ๆ ไป

อาจจะพูดได้ว่าในวัยเด็กของฉันทัน พ่หิวโตเป็น
ผู้ใหญ่เพียงคนเดียวที่ฉันทันสนิทด้วย ฉันทชอบไปลุกอยู่กับ
แก หรือแม้แต่บางครั้ง เมื่อฉันทันถูกตีร้องไห้โฮก็มักจะวิ่ง
มาหาแกที่บ้าน พ่หิวโตจะปลอบให้เงียบ สักญากับฉันทัน
ว่าจะทำไอ้โน่นไอ้โน่นให้เล่น

เมื่อฉันทันโตขึ้นและเข้าโรงเรียนมีเพื่อนฝูงที่โรงเรียน
ฉันทันก็ชักห่างเหินแกไป ด้วยว่าโลกของฉันทันกว้างขึ้นกว่า
แต่ก่อน ส่วนพ่หิวโตก็ยังคงอยู่บ้านของแก โลกของแก
อยู่เพียงบนบ้านเท่านั้นเอง ระหว่างที่ฉันทันเรียนอยู่นั้น ยังคง
ไปมาหาสู่แกอยู่บ้าง แต่ไม่บ่อยนัก

ครันพอครอบครัวฉันทันย้ายจากไป ฉันทันก็ไม่เคยมาหา
พ่หิวโตอีกเลย ยิ่งในระยะหลังนี้ฉันทันบอกอย่างไม่อายว่า
ฉันทันลืมแกไปแล้ว ลืมจริง ๆ

ฉันทันเดินมาถึงบ้านพ่หิวโต แม่พ่หิวโตนั่งอยู่บนแคร่
ใต้ถุนบ้าน ฉันทันยกมือไหว้ ทำทางแกรับไหว้อย่างงง ๆ
ฉันทันถามว่าจำฉันทันได้ไหม แกยังคงงอยู่ ฉันทันจึงฟื้นความ
หลังเกี่ยวกับตัวเองให้แกฟัง แม่พ่หิวโตจึงจำฉันทันได้ แกว่า
ถ้าไปเจอกันที่อื่นแล้วฉันทันไม่ทักแกก่อน แกคงจำฉันทันไม่ได้
หรือ

“พ่หิวโตอยู่หรือเปล่า?” ฉันทันถาม

“มันจะไปไหน” แกว่า ที่จริงไม่ควรรถามคำถามนี้

ถูกแล้ว พ่หิวโตจะไปไหนได้ บางทีฉันทันอาจจะติดนิสัยของ
คนที่มีร่างกายครบถ้วน

“ไอ้หิวโต ไ้...มันมาหาแม่” แม่พ่หิวโตตะโกนขึ้น
ไปบนเรือน

“ใครนะ?” เสียงพ่หิวโตตะโกนลงมา

“ไอ้...มันมาหา”

“ฮ่า!” เสียงนั้นประหลาดใจ

ฉันทันเร่งขึ้นบันไดบ้าน และทันทีที่เราเห็นหน้ากัน
ฉันทันบอกได้เลยว่า แกดีใจ-ดีใจ มากกว่าฉันทันหลายเท่านัก
เมื่อฉันทันลงในระยะห่างที่เราพอคุยกันได้ พ่หิวโตถัด
ร่างของแกเข้ามาหาฉันทันอีก จนใกล้พอที่จะจับหัวตบหลัง
ฉันทันอย่างเอ็นดู รวากับว่าแกยังคงเห็นฉันทันเป็นเด็กตัวเล็ก ๆ
อยู่ ไม่มีวีแววของความเป็นคนอื่นต่อกัน เหมือนกับฉันทันเพิ่ง
จากแกไปเมื่อวานนี้เอง แกจับไหล่ทั้งสองข้างของฉันทันให้
ฉันทันอยู่กับที่ จ้องมองฉันทัน

“ไอ้โฮ ไอ้หิวโตทำอะไรได้เลย มีงัวไคราทำไมวะ?”
ฉันทันไม่ตอบ

“พ่หิวโตก็แก่แล้วนะ ผมหลงแล้ว”

“เดี๋ยวนี้ไปอยู่ไหน?”

“อยู่นนท์”

“ไอ้หิว ไปอยู่เสียไกลเชียว?”

ฉันทันไม่ได้ตอบอะไร แต่คิดว่าพ่หิวโตคงไม่รู้หรือว่า
จังหวัดนนทบุรีนั้นอยู่ที่ไหน ในความเป็นจริงแล้วจาก

แม่มาครั้งนั้นก็พ้อมาขายที่ดินซึ่งซึ่งเป็นบ้านเกิดของฉัน ครั้งแรกเมื่อครอบครัวของฉันย้ายเข้าไปอยู่ในตัวจังหวัดเราเพียงแต่รีบบ้านไป แม่คิดว่าจะกลับมาใช้ชีวิตที่บ้านปลายที่ริมคลองน้ำอีก แต่ตอนนั้นแม่อาจเปลี่ยนใจแล้วก็ได้

เมื่อได้เจอกัน ทุกคนก็ทักทายแม่สนิทสนมกันเหมือนเก่าก่อน แต่หลายคนจำฉันไม่ได้ แม่ต้องร้องพึมพำให้ฟัง บางคนพูดกับฉันว่า “ทำไมเอ็งไม่มาเยี่ยมข้ามั่ง” หลายคนได้ถามฉัน ทำงานอะไร แต่งงานหรือยัง มีลูกกี่คนแล้ว ในขณะที่หลายคนจำฉันไม่ได้ ฉันเองก็จำหลายคนไม่ได้เช่นเดียวกัน โดยเฉพาะเด็ก ๆ ที่บัดนี้โตเป็นหนุ่มเป็นสาว ส่วนคนแก่นั้นฉันยังคงจำได้ บางคนล้มหายตายจากไป เด็กหลายคนจึงมองฉันเพราะฉันเป็นคนแปลกหน้าสำหรับพวกเขา

ถ้าคลองหน้าบ้านที่ฉันเคยหลงคิดว่ามันเป็นแม่น้ำที่กว้างใหญ่ไพศาล บัดนี้มีน้ำเป็นลำคลองแคบ ๆ ในสายตาเท่านั้นเอง หรือแม่แต่ตุ่มน้ำใบใหญ่ ๆ ที่ฉันเคยถูกจับขังอยู่ในนั้นยามเมื่อฉันเกร เดียวนี้ต่อหน้าสายตาฉันมันเป็นตุ่มน้ำใบเล็ก ๆ ที่สูงเพียงแค่อวฉันเท่านั้นเอง

ฉันสังเกตเห็นสิ่งต่าง ๆ รอบตัวมันมีขนาดเล็กลงจริง ๆ ทั้ง ๆ ที่ก่อนหน้านี้ ก่อนที่ฉันจะจากไป มันช่างแสนจะใหญ่โต

ตอนหนึ่งแม่บอกฉันว่า “เอ็งไม่ไปเยี่ยมไอ้หัวโตมันบ้างละ” ฉันจึงนึกขึ้นได้ว่าฉันลืมพี่หัวโตไปเสียสนิท ฉัน

ควรจะไปเยี่ยมพี่หัวโตบ้าง ไข่ ฉันควรจะไปเยี่ยมแม่บ้าง ฉันไม่เข้าใจเหมือนกันว่า ทำไมตัวเองจึงลืมพี่หัวโตได้ นานทีเดียวที่ฉันไม่เคยคิดถึงพี่หัวโตเลย แปลกจริง ๆ ทั้งที่เมื่อสมัยฉันยังเป็นเด็ก ฉันชอบไปขลุกอยู่กับพี่หัวโต ด้วยว่าแก่เป็นช่างฝีมือที่ฉันนิยมทีเดียว ไม่ว่าจะเป็นอย่างหนึ่งสะตึก, ปิ่นแก้ว, คันธนู ของเล่นต่าง ๆ ที่ทำด้วยไม้ และต้องอาศัยฝีมือละก็ พี่หัวโตทำได้ถูกใจฉันไปหมด อาจเพราะว่าแก่มีเวลารว่างเหลือเฟือก็ว่าได้ เพราะตัวแก่เองไม่ต้องทำงานทำการอะไร

พี่หัวโต-ฉันเองไม่รู้ด้วยซ้ำว่าแก่ชื่ออะไร ฉันเรียกแก่ว่า “พี่หัวโต” มาตั้งแต่สมัยฉันเด็ก ๆ และคนแถวบ้านเรียกแก่ว่า “ไอ้หัวโต” ตามสภาพร่างกายของแก่

พี่หัวโตเดินไม่ได้ เมื่อเวลาแก่ต้องการเคลื่อนที่แกจะใช้มือสองข้างยันกับพื้นเพื่อถัดกันให้เคลื่อนไป ฉันจำได้ว่าฉันไม่เคยเห็นพี่หัวโตลงจากบ้านเลย แกได้แต่ถัดไปถัดมาอยู่แต่บนบ้าน บ้านซึ่งยกพื้นสูง คงเป็นเรื่องลำบากสำหรับแก่ที่จะลงบันไดซึ่งสูงชัน และเมื่อลงมาก็เป็นพื้นดินแฉะแฉะเพราะน้ำท่วม และดูเหมือนไม่มีใครให้ความสนใจกับแก่สักนัก เราเพียงแต่รู้จักกันว่า ในละแวกบ้านของเรามีคนหัวโตอยู่คนหนึ่ง

เท่าที่ฉันจำได้ พี่หัวโตมักจะนั่งหรือนอนอยู่แต่ในห้องของแก่ ห้อยชิงแบงกันเอาไว้ด้วยดี อาจเรียกว่าเป็น

เวลาผ่านไป ฉันเรียนจบแล้วก็ทำงาน ไม่นานฉันก็แต่งงาน ตามวิถีชีวิตของคนทั่วไป สร้างหลักฐานให้ตัวเองและครอบครัว ฉันคิดถึงปัจจุบันและอนาคตมากกว่าจะมานั่งท้อถอยนอนอาลัยกับรอยรอยของอดีต บ้านเกิดของฉันเป็นเพียงสภาพถ่ายเก่า ๆ ที่ชวนติดใจกับช่างฝาบ้านเท่านั้นเอง ฉันไม่ได้รับข่าวคราวหรือความเป็นไปของมันดังนั้นจึงเหลือแต่ในความคิดเพียง บ้านริมคลองที่เยียบเหงาภาพเลือกรางนั้นก็เหลือเพียง บ้านริมคลองที่เยียบเหงาผู้คนที่อยู่ในละแวกบ้านยังคงเป็นหนุ่ม เป็นสาวหรือบางคนยังเป็นคนแก่ หรือยังเป็นเด็กเหมือนกับฉันในตอนนั้น พวกเขาไม่ได้เติบโตหรือแก่เฒ่าจากภาพที่ฉันมีอยู่ในความทรงจำ ทั้งที่ความเป็นจริงพวกเขาเติบโตเหมือนกับฉันหรือคนแก่บางคนในละแวกนั้น คงต้องตายไปเหมือนเช่นคนชราคนอื่น ๆ แต่ฉันไม่ได้กลับไปเห็น ฉันจึงมีแต่ภาพในอดีตที่ไม่เคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลง

ที่ฉันว่ากลับมามีบ้านเกิดเพราะเหตุบังเอิญนั้น ครั้งแรกฉันเพียงตั้งใจกลับไปเยี่ยมบ้านที่ในตัวจังหวัดเท่านั้น พ่อติแม่จะมาทำธุระที่บ้านเกิด จึงชวนฉันมาเที่ยวด้วยบังเอิญฉันมีเวลาว่างพอ ก็เลยมาเป็นเพื่อนแม่

หลังจากจอดรถถึงไว้ที่วัด แล้วนั่งเรือจากท่าวัดต่อไปอีก ในที่สุดเรือถึงถึงท่าหน้าในละแวกบ้านเกิดของฉัน บ้านของฉันรีบรี่ไปหมดแล้ว ตั้งแต่ย้ายไปคราวนั้นเพื่อเอาไม้กระดานไปปลูกหลังใหม่ในตัวจังหวัด และที่

กลับบ้านเกิด

ฉันกลับมาบ้านเกิดอีกครั้งหนึ่ง หลังจากที่ได้จากไปนานแสนนาน ราวสิบสี่หรือสิบห้าปีนั่นแหละ ฉันไม่เคยย่างกรายมาเลย และในการกลับมาครั้งนี้มันเป็นเหตุบังเอิญเสียมากกว่า ถูกไล่ เป็นแค่เหตุบังเอิญเท่านั้นเอง ฉันไม่ได้กลับมาเพราะเสียงเรียกร้องจากถิ่นกำเนิด หรือว่ากลับไปเพราะวิญญูณภายในร่ำร้องหาถิ่นเกิดแต่อย่างใด

ตอนนั้นฉันจบประถมเจ็ดพอดี ครอบครัวของฉันย้ายไปอยู่ในตัวจังหวัด นั่นดูเหมือนเป็นการตัดขาดระหว่างฉันกับบ้านเกิดทีเดียว ต่อมาเมื่อฉันเข้าไปเรียนในเมืองหลวง ระยะเวลาห่างตัวฉันกับบ้านเกิดก็ยิ่งห่างไกลออกไปอีก นาน ๆ ครั้งจึงจะกลับมาเยี่ยมพ่อแม่ในตัวจังหวัดเสียทีหนึ่ง แต่ไม่เคยเลยไกลไปถึงบ้านเกิดสักครั้ง